

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/119/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4418201095
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Lýdia Gálisová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2019:4418201095.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Lýdie Gálisovej a členiek senátu JUDr. Márie Malíkovej a JUDr. Sone Vackovej v spore žalobkyne: P. U. D., so sídlom O. XX, XXX XX W., správkyňa konkurznej podstaty úpadcu G. F. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. X, R. XX W., právne zastúpenej JUDr. Ivana Hutňanová, advokátka, AK so sídlom O. XX, R. XX W., proti žalovanému: Novozámocké bytové družstvo, družstvo, so sídlom Nábřežná 22, 940 02 Nové Zámky, IČO: 34122711, o zaplatenie 1 483,93 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 28. novembra 2018 č. k. 17C/15/2018 - 97, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e.

Žalovanému nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom súd prvej inštancie zamietol žalobu a žalovanému priznal proti žalobkyni nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%. Svoje rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 60, § 161 ods. 1 Civilného sporového poriadku (CSP), § 149 Občianskeho zákonníka, § 44 zákona č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii (ZoKR).

1.1. Uviedol, že v konaní nebola sporná aktívna legitímácia žalobkyne, ktorú mal preukázanú z uznesenia Okresného súdu Nitra sp. zn. 32K8/2016-187 z 29.7.2016. Taktiež nebolo sporné, že manželia F. na základe zápisnice o dohode o odovzdaní a prevzatí bytu č. X na X.. poschodí bytového domu na S. ulici XX, A. N. sa stali spoločnými užívateľmi bytu. Z predloženého rozsudku Okresného súdu A. N. 9C/88/99-X z 19.05.1999 mal preukázané právoplatné zrušenie bezpodielového spoluvlastníctva manželov (BSM). Z notárskej zápisnice N10X/99 NZ 94/999 z 26.05.1999 mal preukázané, že po zrušení BSM toto bolo vyporiadané podľa § 149 odsek 2 Občianskeho zákonníka v trojročnej lehote od zániku BSM dohodou, keď v zmysle bodu 2. notárskej zápisnice G.. F. F. nadobudol do výlučného vlastníctva vlastnícke právo k členskému podielu v Novozámockom bytovom družstve vedené v zozname členov družstva pod členským číslom XXXXX. Uviedol, že z predloženej notárskej zápisnice N 113/2005 NZ 9084/2005 z 01.03.2005 spísanej šesť rokov po vyporiadaní BSM a pred vyhlásením konkurzu (14.4.2016) manželia F. uzatvorili dodatok k dohode o vyporiadaní BSM. Vyššie uvedený členský podiel v Novozámockom bytovom družstve so sídlom A. N., A. XX, G.: XX XXX R nadobudla do výlučného vlastníctva O. F.. Konštatoval, že zákon žiadnym spôsobom nezakazuje zmeny vo vlastníctve členského podielu a nadobúdateľ členského podielu, t.j. G.. F. mohol kedykoľvek po vyporiadaní BSM pred vyhlásením konkurzu previesť svoj členský podiel na inú osobu, resp. v konkrétnom prípade na svoju manželku. Právne úkony sa posudzujú predovšetkým podľa svojho obsahu. Z predloženého dodatku k vyššie uvedenej dohode o vyporiadaní BSM je zrejmé, že G.. F. mal v úmysle previesť svoj členský podiel (v prevode nebol žiadny zákonným ustanovením súdu známym obmedzený) t.j. uvedenú dohodu

je možné podľa obsahu posudzovať ako platnú zmluvu o prevode členských práv a povinností, v ktorej je označený prevodca a nadobúdateľ členských práv ako aj predmet prevodu.

1.2. Dospel k záveru, že v predmetnom spore nie je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného. V danom spore považoval za irelevantné vo vzťahu k tomuto konaniu, či bol G.. F. v zmluve o prevode členského podielu z 02.02.201X na 3. osobu ako prevodca, pretože v čase prevodu bola výlučnou vlastníčkou vyššie uvedeného členského podielu O. F.. Z vyššie uvedených dôvodov žalobu zamietol. Zamietol návrh žalobcu na doplnenie dokazovania o predloženie dôkazu zo strany žalovaného o výške vyrovnacieho podielu zodpovedajúceho výške, ktorú žalovaný uvádzal v písomnej komunikácii z dôvodu hospodárnosti konania ako aj s poukazom, že takýto návrh je irelevantný vzhľadom na skutočnosť, že pasívna legitímácia žalovaného preukázaná v spore nebola.

2. Žalobkyňa podala odvolanie voči rozhodnutiu súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote. Dôvodila ustanoveniami § 365 ods. 1 písm. d), f) a h) CSP.

2.1. Namietala nesprávne právne posúdenie veci vyslovením právneho záveru, že dodatok k zmluve o vyporiadaní BSM spísaný vo forme notárskej zápisnice je zmluvou o prevode členských práv a povinností v družstve. Tvrdila, že dodatok k dohode o vyporiadaní BSM za žiadnych okolností neobsahuje náležitosti zmluvy o prevode členských práv, pretože obsahuje len označenie zmluvných strán a členského podielu a že je bezodplatné. Uviedla, že tento záver súd prvej inštancie vyslovil bez akejkoľvek súčinnosti a vypočutia účastníkov tohto právneho úkonu, t.j. bez vypočutia úpadcu G.. F.a, jeho manželky, prípadne notára. Dodala, že manželka úpadcu sa nemohla stať výlučnou vlastníčkou členského podielu, pretože majetkové hodnoty patriace do BSM vrátane členského podielu už prvou dohodou o vyporiadaní BSM zo dňa 26.05.1999 platne prešli do výlučného vlastníctva úpadcu. Manželka s nimi nemohla v časte uzatvorenia dodatku o vyporiadaní BSM disponovať a taktiež sa nemohla stať výlučnou vlastníčkou, pretože aj keby sa jednalo o čiastočné vyporiadanie novoobjaveného majetku patriaceho do BSM, stali by sa podielovými spoluvlastníkmi na základe zákonnej domnieky. Citovala zákonnú úpravu prevodu členských podielov v družstve obsiahnutú v Obchodnom zákonníku, stanov y z roku 2015, rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp.zn. 29 Cdo 1402/1999 a rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Cdo/130/2018.

2.2. Namietala nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia pre nedostatok dôvodov. Mala za to, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je nedostatočne odôvodnené, pretože súd riadne nezdôvodnil, prečo vôbec neuznal jej argumentáciu, a teda ako dospel k ním vysloveným právnym názorom, ktoré mali za následok zamietnutie žaloby. Uviedla, že rozhodnutie neobsahuje ani len základné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu a ide o postup súdu, ktorým nepochybne dochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces.

2.3. Navrhla rozhodnutie súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, alebo aby napadnutý rozsudok odvolací súd zmenil tak, že žalobnému návrhu v celom rozsahu vyhovie a žalobkyni prizná náhradu trov právneho zastúpenia.

3. Žalovaný sa k odvolaniu žalobkyni písomne nevyjadril.

4. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací (§ XX CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané stranou sporu v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania (§ 359, 362 ods. 1 CSP) a zistení, že spíňa náležitosti § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania (§ 3X9, § 380 CSP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP) vec prejednal. Dospel k záveru, že odvolanie žalobkyne nie je dôvodné a napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny podľa § 38X ods. 1 CSP potvrdil.

5. Podľa § 38X ods. 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Z obsahu spisu vyplýva, že konanie začalo žalobou žalobkyne ako správkyne konkurznej podstaty úpadcu G.. F.a, doručenej súdu dňa 01.03.2018. V predmetnej žalobe sa žalobkyňa domáhala vydania platobného rozkazu, ktorý určí žalovanému povinnosť zaplatiť sumu vo výške 1 483,93 eura s príslušenstvom. Žalobný návrh odôvodňovala tým, že uznesením Okresného súdu Nitra sp. zn.

32K/2/2016 zo dňa 14.04.2016 bol na majetok úpadcu fyzickej osoby vyhlásený konkurz, preto členstvo úpadcu zaniklo zo zákona vyhlásením konkurzu a vznikol mu nárok na vyrovnávací podiel. Súd prvej inštancie zamietol žalobu v celom rozsahu z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie. Uvedené rozhodnutie súdu napadla žalobkyňa v zákonom stanovenej lehote odvolaním.

X. Podľa § 60 CSP, stranami sú žalobca a žalovaný.

8. Podľa § 161 ods. 1 CSP ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihliada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

9. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie dospel k záveru, že súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav veci, avšak z takto zisteného skutkového stavu vyvodil nesprávny právny záver, keď zamietol žalobu z dôvodu nedostatku pasívnej vecnej legitímácie.

10. V tejto súvislosti odvolací súd uvádza, že na to, aby sa niekto stal stranou sporu, netreba, aby bol účastníkom hmotno - právneho vzťahu, o ktorý v konaní ide. Stačí, ak podá žalobu (v takom prípade sa stáva žalobcom), alebo aby bola proti nemu podaná žaloba (v takom prípade sa stáva žalovaným). Či však bude žalobca v spore úspešný, závisí od toho, či on aj žalovaný sú skutočne účastníkmi hmotnoprávneho vzťahu, z ktorého žalobca vyvodzuje žalobou uplatnený nárok. Pre označenie stavu vyplývajúceho z hmotného práva, kedy je žalobca subjektom práva a žalovaný subjektom povinnosti, ktoré sú predmetom konania, sa v civilnom procesnom práve používa pojem vecná legitímácia. Vecnú legitímáciu má ten subjekt, komu svedčí stav z hmotného práva, teda kto je nositeľom subjektívneho práva (aktívna vecná legitímácia) alebo nositeľom subjektívnej povinnosti vyplývajúcej z hmotného práva (pasívna vecná legitímácia), o ktorých sa v konaní rozhoduje. Z hľadiska posúdenia vecnej legitímácie nie je rozhodujúce, či a na základe čoho sa žalobca subjektívne cíti byť účastníkom určitého hmotnoprávneho vzťahu, resp. subjektívne vníma žalovaného ako účastníka určitého hmotnoprávneho vzťahu, ale vždy iba to, či žalobca a žalovaný účastníkmi daného hmotnoprávneho vzťahu objektívne sú, alebo nie sú. Nedostatok aktívnej vecnej legitímácie znamená, že ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia (žalobca), nie je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia, o ktoré v konaní ide; o nedostatok pasívnej vecnej legitímácie ide vtedy, ak ten, o kom žalobca tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti (žalovaný), v skutočnosti objektívne nie je nositeľom hmotnoprávnej povinnosti, o ktorú v konaní ide (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 3 Cdo 192/2004).

11. Práve otázka vecnej legitímácie je preto ústredným pojmom sporového dokazovania. Súd vecnú legitímáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiadna zo strán sporu nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitímácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal. (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009).

12. V kontexte vyššie uvedeného, preto o nedostatok aktívnej vecnej legitímácie ide v tom prípade, ak ten, kto o sebe tvrdí, že je nositeľom hmotnoprávneho oprávnenia, ním z objektívneho hľadiska nie je. Žalobca je subjekt práva, ktorý kvalifikovane tvrdí, že jeho subjektívne súkromné právo bolo porušené alebo ohrozené. V posudzovanej veci žalobkyňa žiada od žalovaného zaplatiť sumu vo výške 1 483,93 eura s príslušenstvom titulom nároku na vyrovnací podiel v súvislosti so zaniknutým členským podielom úpadcu. Avšak úpadcovi G.. F.ovi členský podiel zanikol už v roku 2005, keď ho previedol na svoju manželku notárskou zápisnicou sp.zn. N 113/2005, NZ 9084/2005 zo dňa 01.03.2005 nazvanou ako dodatok k dohode o vyporiadaní BSM, ktorá je však podľa obsahu platnou zmluvou o prevode členských práv a povinností. Vzhľadom na to nemôže úpadcovi G.. F.ovi vzniknúť nárok na vyrovnávací podiel v súvislosti s vyhláseným konkurzom, pretože jeho členské práva v čase vyhlásenia konkurzu už neexistovali. Povedané inými slovami úpadca G.. F. neexistenciou členských práv a povinností voči žalovanému nie je nositeľom hmotného práva. Žalobkyňa vystupuje v spore ako správkyňa konkurznej podstaty za úpadcu v zmysle § 44 ods. 1 ZoKR, ktorý však nie je nositeľom hmotného práva v danom spore, preto žalobkyňa nemôže byť aktívne vecne legitimovaným subjektom.

13. Námieta žalobkyňa, ktorou namietala, že dodatok k dohode o vyporiadaní BSM za žiadnych okolností neobsahuje náležitosti zmluvy o prevode členských práv, pretože obsahuje len označenie zmluvných strán a členského podielu, je bezodplatné, a preto sa manželka nemohla stať výlučnou vlastníčkou členského podielu, pretože majetkové hodnoty patriace do BSM vrátane členského podielu

už prvou dohodou o vyporiadaní BSM zo dňa 26.05.1999 platne prešli na úpadcu, je nedôvodná. V tomto smere sa odvolací súd stotožnil s názorom súdu prvej inštancie, ktorým konštatoval, že zákon žiadnym spôsobom nezakazuje zmeny vo vlastníctve členského podielu a nadobúdateľ členského podielu, t.j. G.. F. mohol kedykoľvek po vyporiadní BSM pred vyhlásením konkurzu previesť svoj členský podiel na inú osobu, resp. v konkrétnom prípade na svoju manželku. Právne úkony sa posudzujú predovšetkým podľa svojho obsahu, pričom z predloženého dodatku k vyššie uvedenej dohode o vyporiadaní BSM je zrejmé, že úpadca G.. F. mal v úmysle previesť svoj členský podiel (v prevode nebol žiadny zákonným ustanovením sudu známym obmedzený) t.j. uvedenú dohodu je možné podľa obsahu posudzovať ako platnú zmluvu o prevode členských práv a povinností, v ktorej je označený prevodca a nadobúdateľ členských práv ako aj predmet prevodu.

14. Námietku žalobkyne týkajúcu sa odôvodnenia napadnutého rozsudku, ktorou namietala nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, považuje odvolací súd za nedôvodnú. Úvaha súdu prvej inštancie nebola ľubovoľná, ale zodpovedala skutočnostiam, ktoré boli preukázané a neboli ani v rozpore s formálnou logikou. Navyše, výsledky dokazovania zahrnul aj do odôvodnenia napadnutého rozsudku a dostatočne vysvetlil, ktoré skutočnosti považoval za rozhodné, preukázané a z ktorých vychádzal, akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil.

15. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti dospel odvolací súd k rozhodnutiu o vecnej správnosti výrokovej časti napadnutého rozsudku, a to aj napriek tej skutočnosti, že správne mala byť žaloba zamietnutá v celom rozsahu z dôvodu nedostatku aktívnej vecnej legitímácie. Rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil z iných právnych dôvodov v zmysle § 38X ods. 1 CSP ako rozhodnutie vo výroku vecne správne.

16. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd tak, že pretože si žalovaný náhradu neuplatnil a podľa obsahu spisu mu ani žiadne trovy nevznikli, v súlade s čl. 1X základných princípov CSP, zakotvujúcich procesnú ekonómiu dbajúc na hospodárnosť konania, mu náhradu trov konania voči žalobkyni nepriznal (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 28.02.2018, sp.zn. XCdo/14/2018).

Rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).